

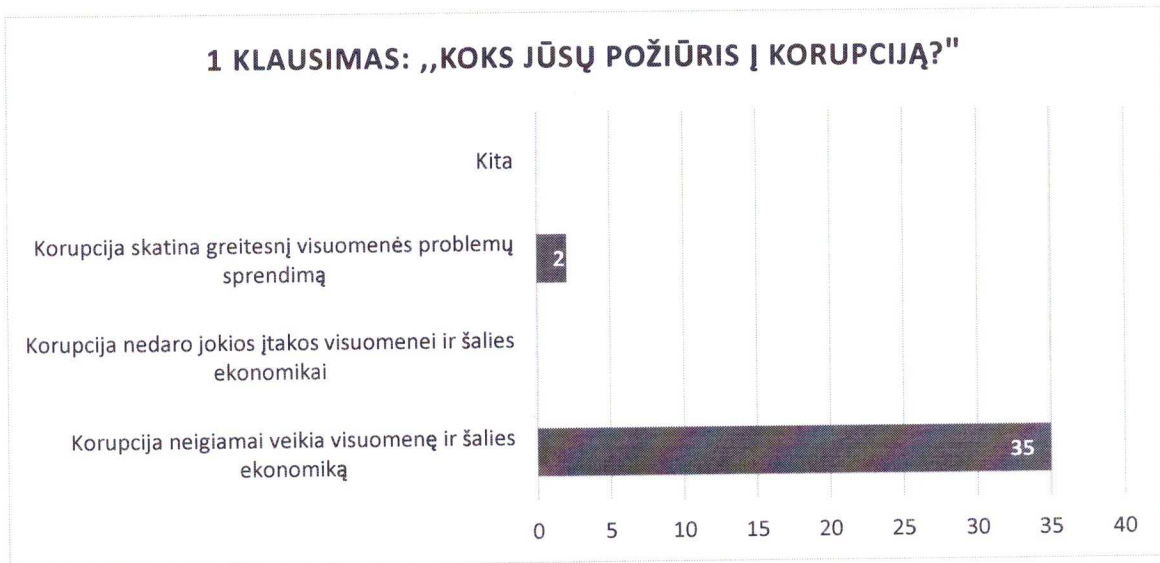
LINKUVOS SOCIALINIŲ PASLAUGŲ CENTRO DARBUOTOJŲ TOLERANCIJOS KORUPCIJAI NUSTATYMO 2024 M. TYRIMO REZULTATAI

Linkuvos socialinių paslaugų centras, siekdamas Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme nustatytą tikslą, Linkuvos socialinių paslaugų centro (toliau – Centras) darbuotojų elgsenos ir sąmoningumo pokyčių bei prevencinės veiklos pažangos, 2024 m. liepos 5 d. – rugpjūčio 5 d. pirmą kartą atliko Centro darbuotojų (toliau – darbuotojai, respondentai, atsakiusieji) tolerancijos korupcijai nustatymo tyrimą, kurio tikslas - nustatyti bendrą darbuotojų požiūrį į korupciją, kiek plačiai paplitęs šis reiškinys, jų patirtį ir santykį su tokio pobūdžio apraiškomis. Šiuo tyrimu taip pat siekta identifikuoti pagrindines problemas, susijusias su Centre vykdoma prevencine veikla.

Tyrimą atliko Vaida Jurgelytė, raštinės administratorė, atsakinga už korupcijos prevenciją Centre.

Tyrimui pasirinktas anoniminės anketos apklausos metodas. Apklausoje sudaryta iš 11 klausimų, iš kurių 1 atviras. Apklausoje dalyvavo 37 darbuotojai (iš viso darbuotojams išdalintos 65 anketos, tyrimo metu Centre didžiausias nustatytas pareigybių skaičius -73).

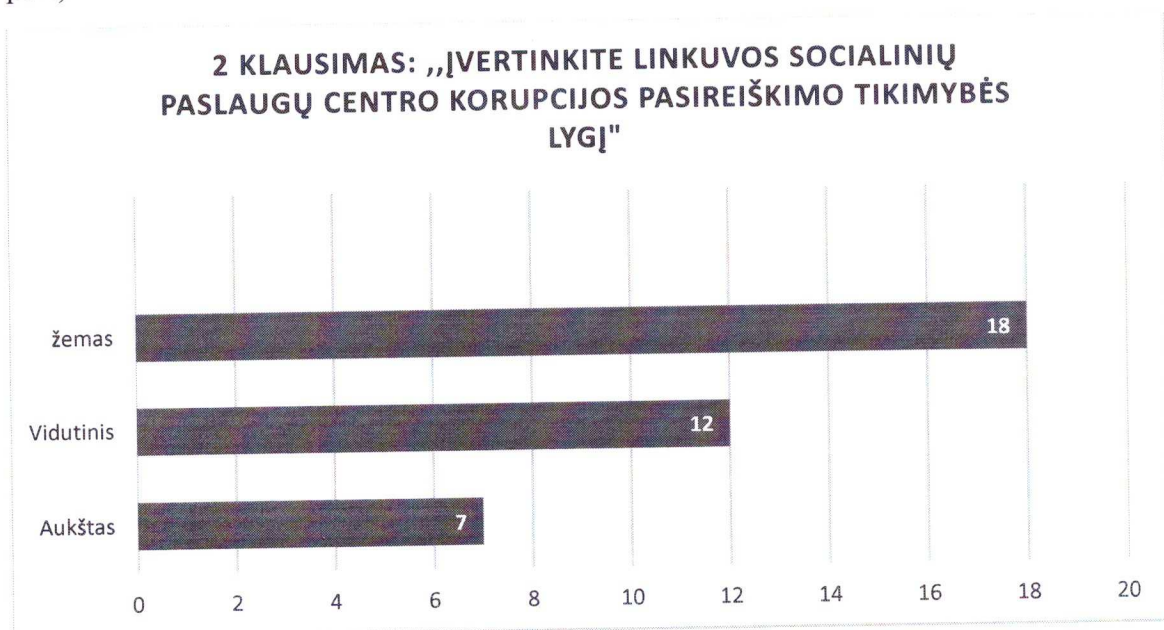
1 anketos klausimu darbuotojų pasiteirauta apie jų požiūrį į korupciją su 3 atsakymų variantais ir galimybe įrašyti kitą jiems tinkantį variantą. Iš 37 apklaustųjų 35 respondentai nurodė, kad korupcija neigiamai veikia visuomenę ir šalies ekonomiką. 2 iš 37 apklaustųjų mano, kad korupcija skatina greitesnį visuomenės problemų sprendimą. Atsakymų pasiskirstymas pavaizduotas 1 paveiksle (1 pav.).

1 pav.

Šaltinis: sudaryta autoriaus pagal tyrimo duomenis, 2024.

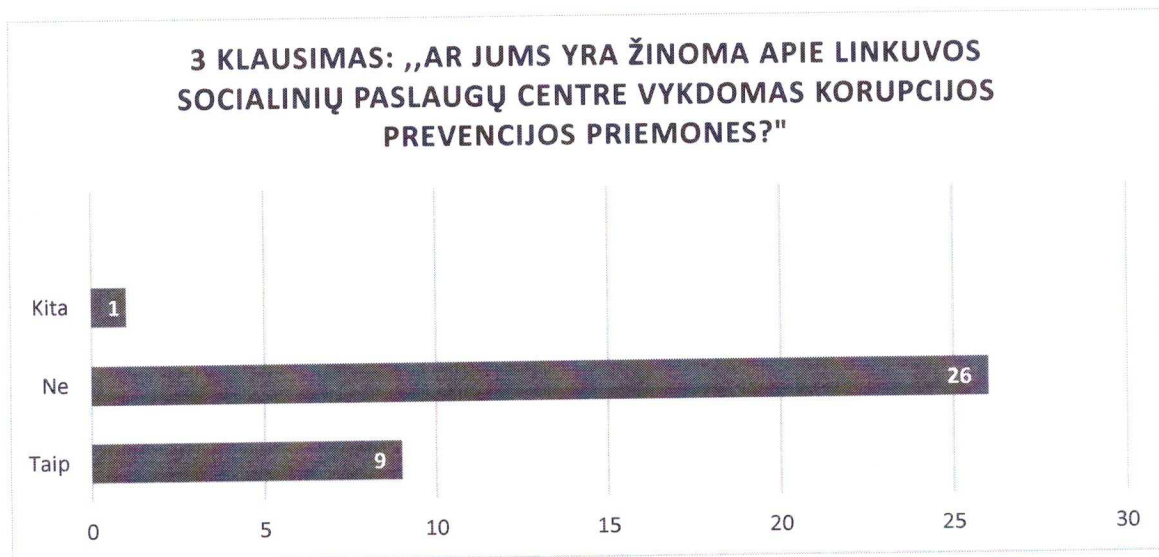
2 anketos klausimu apklaustųjų paprašyta įvertinti korupcijos pasireiškimo tikimybės lygį Linkuvos socialinių paslaugų centre. Iš pateiktų atsakymų matyti, kad didžioji dauguma – 18 darbuotojų iš 37 apklaustųjų mano, kad korupcijos pasireiškimo tikimybė jų darbovietėje yra žema, 12 iš 37 darbuotojų nurodė, kad korupcijos pasireiškimo tikimybė yra vidutinė, 7 iš 37 apklaustųjų korupcijos pasireiškimo tikimybės lygį Linkuvos socialinių paslaugų centre įvertino kaip aukštą. Atsakymų pasiskirstymas į anketos 2 klausimą pavaizduoti 2 paveiksle (2 pav.).

2 pav.

Šaltinis: sudaryta autoriaus pagal tyrimo duomenis, 2024.

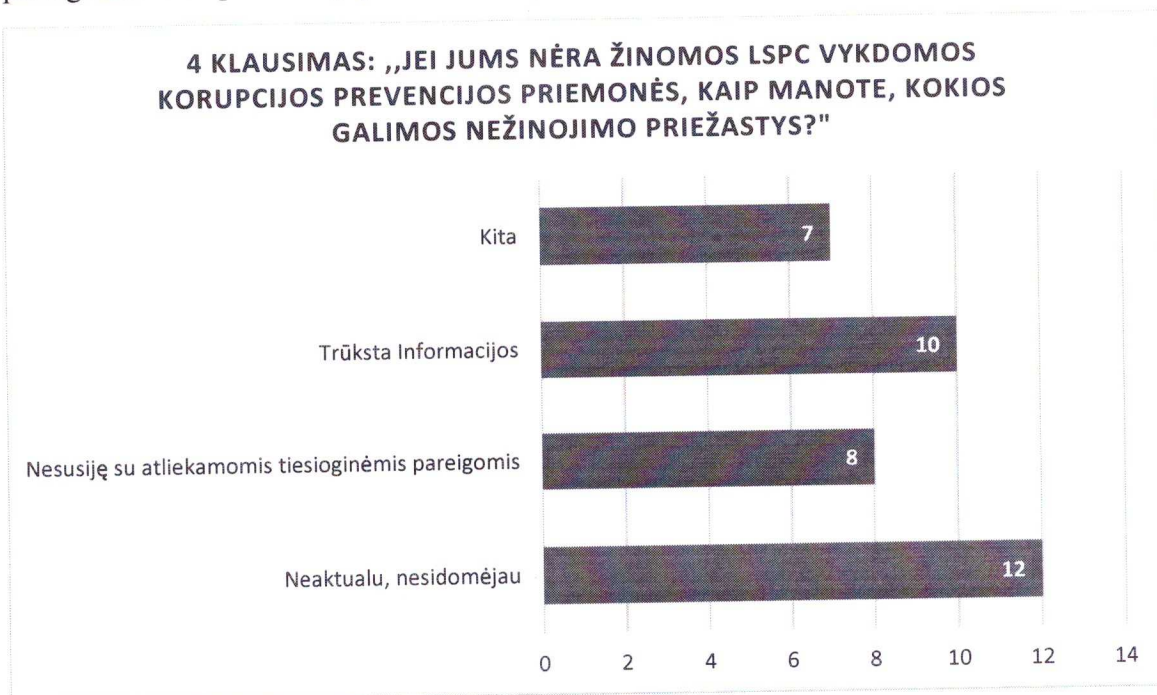
Į 3 klausimą, ar yra girdėję apie Linkuvos socialinių paslaugų centre vykdomas korupcijos prevencijos priemones, didžioji dalis, t.y. 26 iš 37 apklaustųjų atsakė neigiamai, tai reiškia, kad apie Linkuvos socialinių paslaugų centre vykdomas korupcijos prevencijos priemones jiems nėra žinoma, 9 iš 37 apklaustųjų atsakė teigiamai ir 1 apklaustasis klausimo atsakymo nepateikė. Atsakymų pasiskirstymas pavaizduotas 3 paveiksle (3 pav.).

3 pav.

Šaltinis: sudaryta autoriaus pagal tyrimo duomenis, 2024.

4 anketos klausimu pasiteiravus darbuotojų jų nuomonės, kokios galimos nežinojimo apie Centre vykdomas korupcijos priemones priežastys, didžioji dauguma - 12 iš 37 apklaustųjų nurodė, kad ši informacija jiems neaktuali ir nesidomėjo, 10 iš 37 atsakė, kad trūksta informacijos, 8 iš 37 įvardino priežastį kaip nesusijusią su jų atliekamomis tiesioginėmis pareigomis ir 7 apklaustieji pasirinko kitą atsakymą arba į klausimą atsakymo nepateikė.

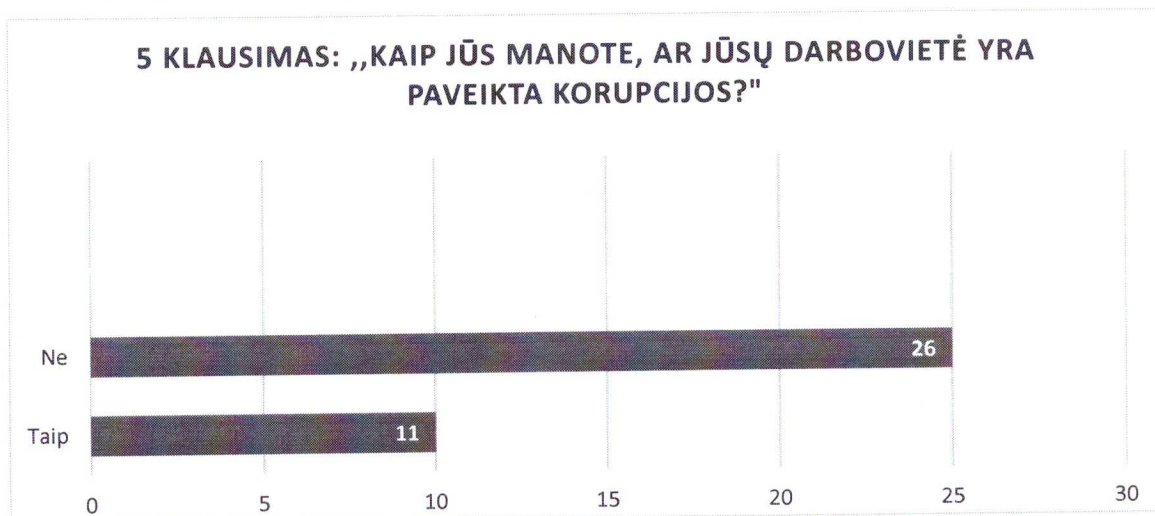

4 pav.

Šaltinis: sudaryta autoriaus pagal tyrimo duomenis, 2024.

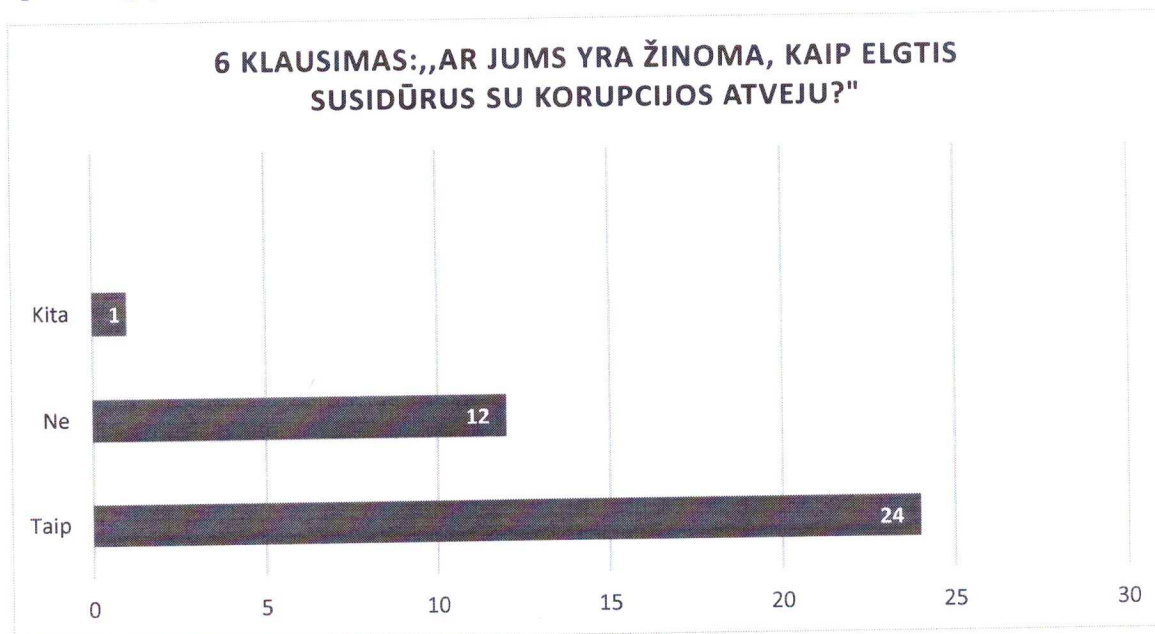
5 paveiksle (5 pav.) pavaizduoti atsakymai į 5 anketos klausimą, kuriuo teirautasi, ar Centras, darbuotojų nuomone, yra paveiktas korupcijos. Į šį klausimą didžioji dauguma – 26 iš 37 apklaustųjų atsakė neigiamai, 11 iš 37 darbuotojų nuomone Linkuvos socialinių paslaugų centras yra paveiktas korupcijos.

5 pav.

Šaltinis: sudaryta autoriaus pagal tyrimo duomenis, 2024.

6 anketos klausimu buvo siekiama išsiaiškinti, ar Centro darbuotojai žino, kaip elgtis susidūrus su korupcijos atveju. Darbuotojų atsakymai pavaizduoti 6 paveiksle (6 pav.), kuriame matyti, kad: 24 iš 37 apklaustųjų žino, kaip elgtis susidūrus su korupcijos atveju, 12 iš 37 apklaustųjų nurodė to nežinantys, 1 apklaustasis į klausimą neatsakė.

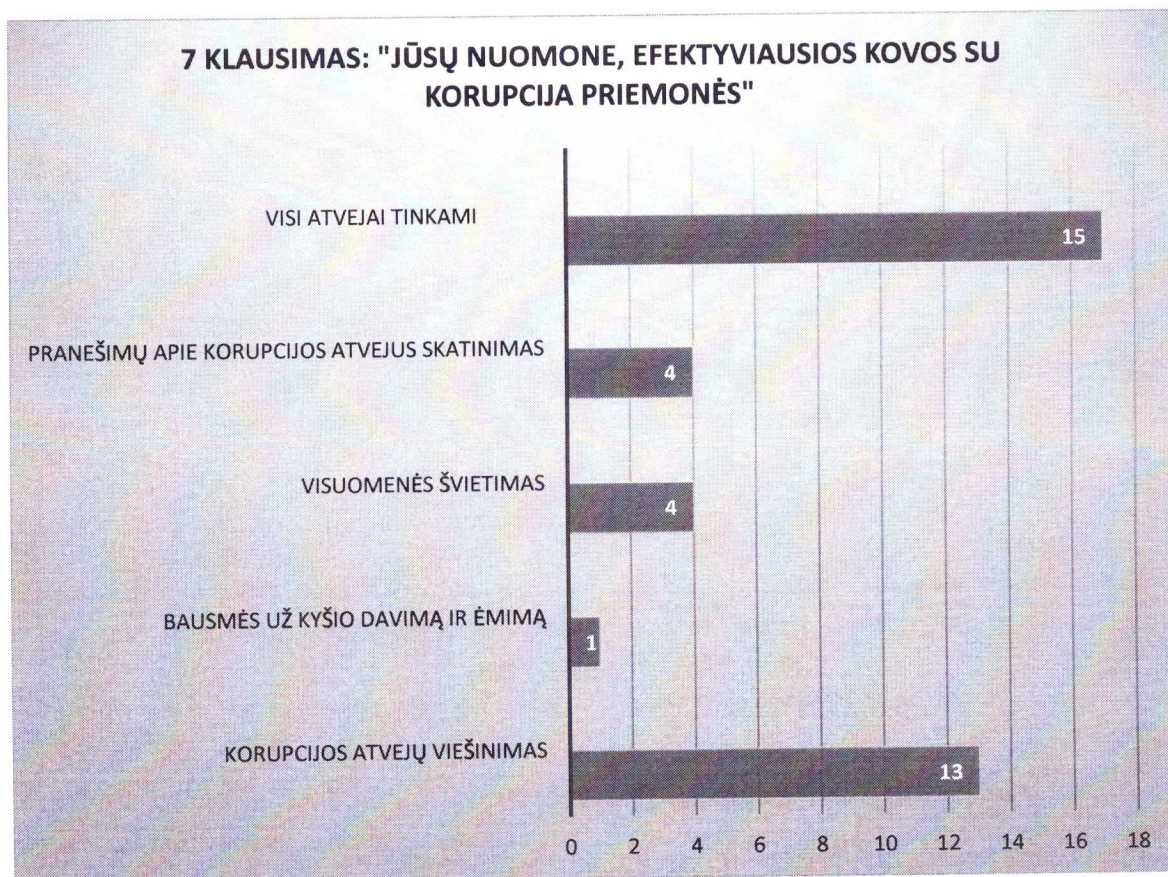

6 pav.

Šaltinis: sudaryta autoriaus pagal tyrimo duomenis, 2024.

7 klausimu darbuotojų paprašyta atsakyti apie, jų nuomone, efektyviausias kovos su korupcija priemones. Atsakymų pasiskirstymas pateiktas sekančiame paveiksle (7 pav.)

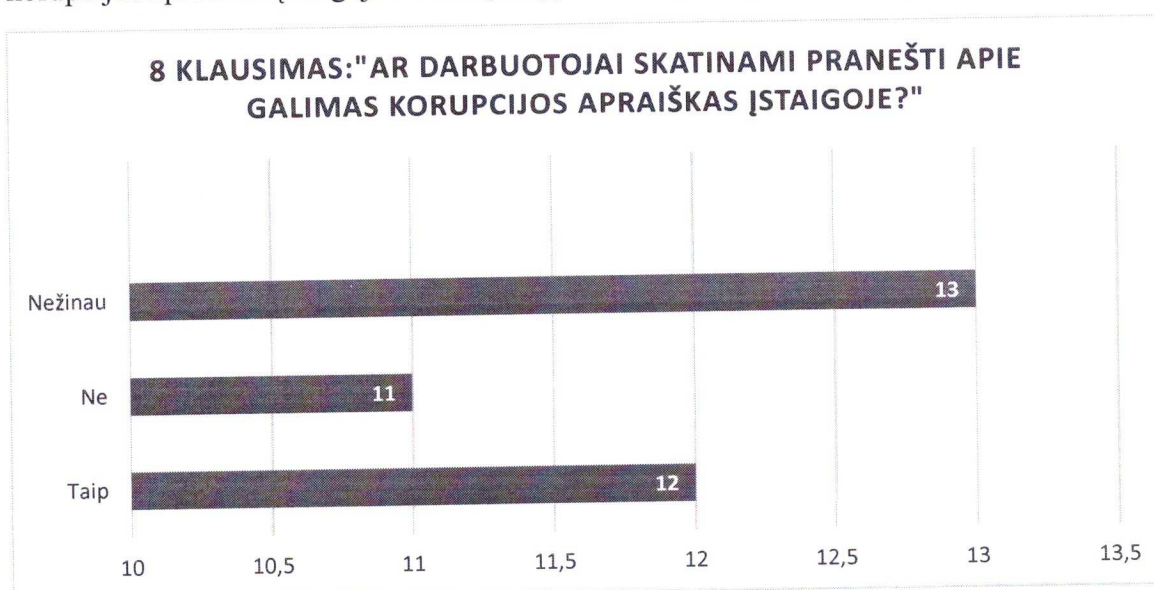

7 pav.

Šaltinis: sudaryta autoriaus pagal tyrimo duomenis, 2024.

15 iš 37 apklaustų įstaigos darbuotojų mano, kad visos išvardintos kovos su korupcija priemonės yra efektyvios, 13 iš 37 pasisakė, kad efektyviausia priemonė kovai su korupcija yra korupcijos atvejų viešinimas. 4 darbuotojai nurodė visuomenės švietimą, 4 pasisakė už pranešimų apie korupcijos atvejus skatinimą ir 1 darbuotojas mano, kad efektyviausia kovos su korupcija priemonė yra bausmė už kyšio davimą.

Darbuotojams pateikto klausimo „Ar darbuotojai skatinami pranešti apie galimas korupcijos apraiškas įstaigoje?“ atsakymų pasiskirstymas pateiktas 8 paveiksle (8 pav.).

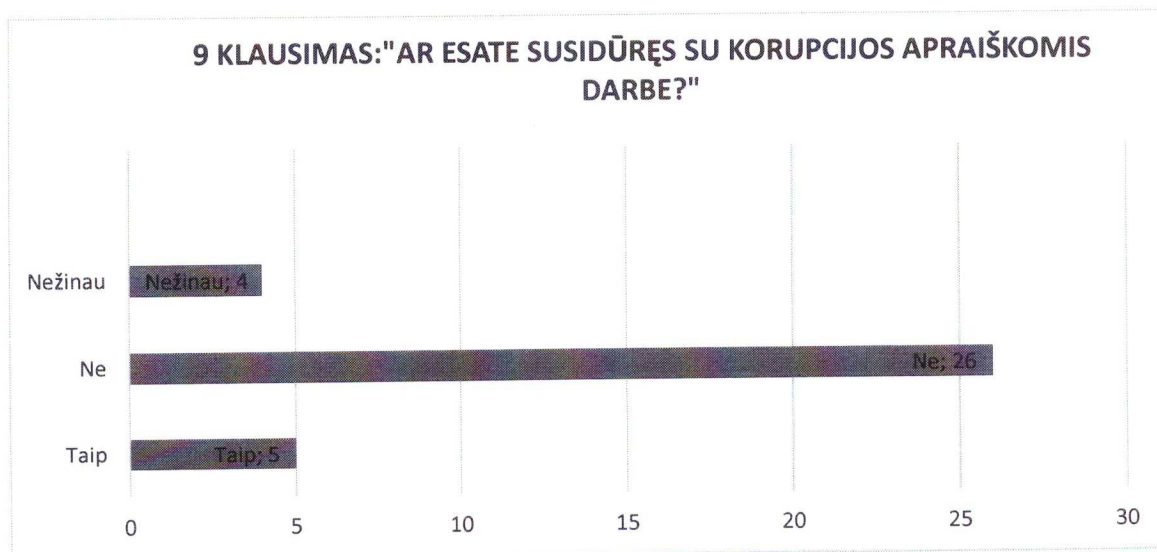
8 pav.

Šaltinis: sudaryta autoriaus pagal anketos duomenis, 2024.

13 iš 37 respondentų atsakė nežinantys, kad darbuotojai būtų skatinami pranešti apie galimas korupcijos apraiškas įstaigoje. 12 darbuotojų pasisakė, kad jaučia skatinimą pranešti apie galimas korupcijos apraiškas įstaigoje, 11 iš 37 darbuotojų atsakė neigiamai ir 1 darbuotojas į klausimą nepateikė atsakymo.

9 anketos klausimo, ar darbuotojai yra susidūrę su korupcijos apraiškomis darbe, atsakymų pasiskirstymas pateiktas 9 paveiksle (9 pav.).

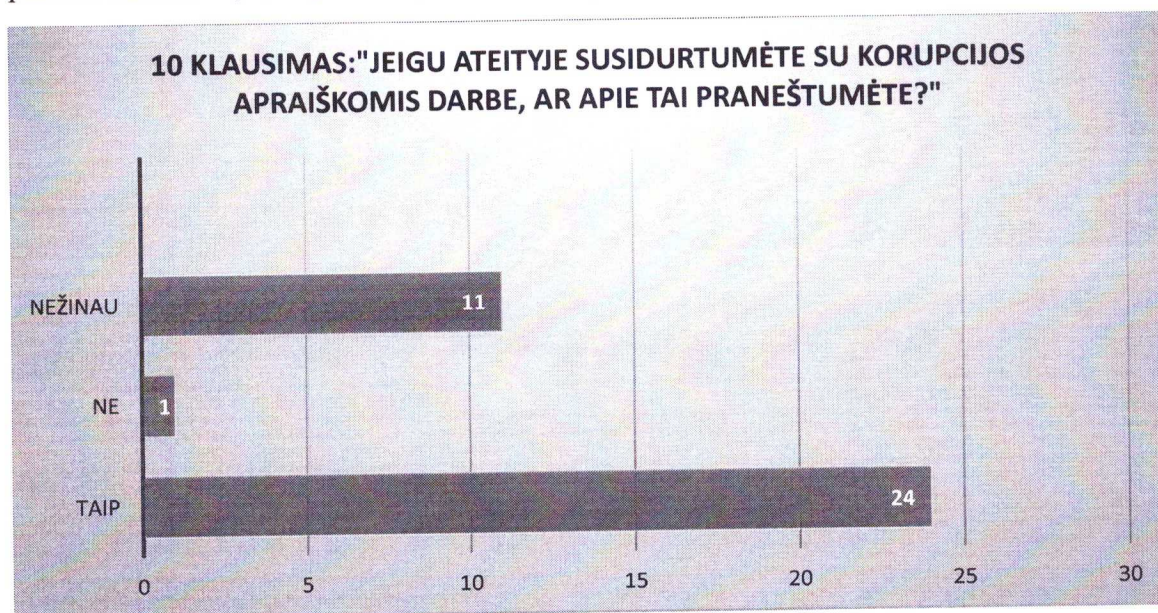

9 pav.

Šaltinis: sudaryta autoriaus pagal anketos duomenis, 2024.

74 procentai darbuotojų, t. y. 26 iš 37 atsakė, kad nebuvo susidūrę su tokia situacija, kuomet jiems buvo siūlomas kyšis. 5 apklaustieji atsakė teigiamai, 4 apie tai nežino ir 2 darbuotojai į klausimą neatsakė.

10 klausimu buvo siekiama išsiaiškinti darbuotojų nuomonę apie pranešimus susidūrus su korupcijos apraiškomis. Atsakymų į šį klausimą pasiskirstymas pateiktas 10 paveiksle (10 pav.), kuriame matyti, kad 24 darbuotojai praneštų apie korupcinio pobūdžio pasiūlymą, 11 pasisakė nežinantys, ar praneštų ir 1 darbuotojas nepraneštų.

10 pav.

Šaltinis: sudaryta autoriaus pagal anketos duomenis, 2024.

Respondentams pateikus atvirą klausimą, kaip jie pasielgtų sulaukę korupcinio pobūdžio pasiūlymo, dažniausiai buvo pateikti šie atsakymai:

- „nesutikčiau su pasiūlymu”; „atsisakyčiau”(9);
- „nežinau, nes neteko susidurti” (2);
- „viešinėčiau”; „praneščiau savo viršininkui arba policijai” (5);
- „informuočiau atsakingą asmenį” (1).

18 darbuotojų atsakymo į atvirą klausimą nepateikė. Atsakymą pateikę darbuotojai, dažniausiai nurodė, kad su korupcinio pobūdžio pasiūlymu nesutiktų ir jo atsisakytų, viešintų atvejį ir praneštų tiesioginiam savo vadovui arba atitinkamoms institucijoms.

REZULTATŲ APIBENDRINIMAS

Apibendrinus tyrimo rezultatus (1 priedas) darytina išvada, kad Centro darbuotojų korupcijos netoleravimo lygis yra gana aukštas, tačiau korupcinio pobūdžio apraiškų pasireiškimo tikimybė įstaigoje, apklaustųjų nuomone, vis dėl to egzistuoja.

Daugiau nei pusė apklaustų Centro darbuotojų yra užtikrinti, jog susidūrę su korupciją apie ją praneštų. Tik 1 darbuotojas nusiteikęs nepranešti. Pakankamai didelė dalis – net 11 iš 37 apklaustųjų nėra apsisprendę, kaip pasielgtų minėtu atveju. Ši aplinkybė rodo, kad yra galimybė pagerinti darbuotojų korupcijos netoleravimo lygį, šviečiant dar neturinčius susiformavusios nuomonės dėl to, kaip reiktų elgtis susidūrus su korupcija darbe. Atkreiptinas dėmesys, kad iš išdalintų darbuotojams 65 anketų ją užpildė ir korupcijos tema apklausos būdu pasisakė tik 37 darbuotojai, todėl lieka neaišku, ar ši tema neatsakiusiems yra neįdomi, nes korupcija iš esmės netoleruojama, ar atvirkščiai, tema itin aktuali, todėl nenorima ja kalbėti net ir anonimiškai.

Pagal pateiktus atsakymus matyti, jog, nors didžioji dalis darbuotojų Linkuvos socialinių paslaugų centre pasisakė, kad nėra susidūrę su korupcijos apraiškomis, nemaža dalis nežino, kaip elgtis susidūrus su korupcijos atveju darbe.

Išanalizavus apklaustųjų atsakymus galima daryti prielaidą, kad darbuotojų nuomone, korupcijos atvejų viešinimas, bausmės už kyšio davimą, visuomenės švietimas ir pranešimų apie korupcijos atvejus skatinimas padėtų efektyviai kovoti su korupcija.

Tai, kad net 26 darbuotojai iš 37 atsakiusių atsakė nežinantys apie Linkuvos socialinių paslaugų centre vykdomas korupcijos prevencijos priemones parodo, kad darbuotojams trūksta informacijos arba tokia informacija jiems neaktuali.

Pažymėtina ir tai, kad darbuotojų pasiteiravus apklaustųjų nuomonės dėl nežinojimo apie vykdomas korupcijos priemones įstaigoje priežastis, didžioji dauguma atsakiusių teigė, kad ši veikla jiems neaktuali, todėl nesidomėjo. 10 darbuotojų kaip nežinojimo priežastį įvardino informacijos trūkumą, 8 nurodė nežinantys dėl to, kad korupcijos veikla nėra susijusi su darbuotojų atliekamonis tiesioginėmis darbo funkcijomis. Be to, kad trūksta informacijos apie įstaigoje vykdomas korupcijos prevencines priemones, taip pat darytina išvada, kad patys darbuotojai šioje srityje nėra iniciatyvūs.

Įvertinus anketos rezultatus matyti, kad didžioji dalis Linkuvos socialinių paslaugų centro darbuotojų suvokia, kas yra korupcija, suvokia daromą žalą ir jos netoleruoja.

REKOMENDACIJOS

1. Supažindinti darbuotojus su tyrimo rezultatais;
  2. Linkuvos socialinių paslaugų centro internetinėje svetainėje pavišinti tyrimo rezultatus;
  3. Didinti darbuotojų antikorpucini šamoningumą vykđant darbuotojų informavimą ir konsultavimą, plėtoti antikorpucini darbuotojų švietimą, organizuojant mokymus, paskaitas korpucijos prevencijos tematika;
  4. Padalinių informaciniuose stenduose skelbti, naujinti aktualią su korpucijos prevencija susijusią informaciją.
-